

Інформація про здійснення Державною службою експортного контролю України у 2024 році державної регуляторної політики

Державна служба експортного контролю України (Держекспортконтроль) є центральним органом виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері державного експортного контролю з метою забезпечення захисту національних інтересів України, дотримання нею міжнародних зобов'язань щодо нерозповсюдження зброї масового знищення, засобів її доставки, обмеження передач звичайних видів озброєння, недопущення використання зазначених товарів у терористичних та інших протиправних цілях.

Діяльність Держекспортконтролю спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України через Першого віце-прем'єр-міністра України – Міністра економіки України і який реалізує державну політику у сфері державного експортного контролю.

Держекспортконтроль відповідно до покладених на нього завдань узагальнює практику застосування законодавства з питань, що належать до його компетенції, розробляє пропозиції щодо вдосконалення законодавчих актів, актів Президента України, Кабінету Міністрів України, нормативно-правових актів міністерств та в установленому порядку подає їх Першому віце-прем'єр-міністру України – Міністру економіки України.

Пріоритетні напрями діяльності Держекспортконтролю щорічно визначаються планами його діяльності на відповідний рік і безпосередньо спрямовані на забезпечення виконання міжнародних зобов'язань України у сфері нерозповсюдження та експортного контролю, сприяння розвитку експорту озброєнь і військової техніки, створення умов доступу України до міжнародного ринку сучасних озброєнь, а також лібералізація умов ведення бізнесу з орієнтацією на європейські дерегуляційні механізми.

В контексті реалізації вказаних пріоритетів Держекспортконтроль постійно здійснює роботу з розробки в установленому порядку пропозицій щодо удосконалення національної системи експортного контролю, зокрема з метою підвищення її прозорості та оперативності діяльності з одночасним посиленням інституційної спроможності забезпечення захисту національних інтересів і дотримання міжнародних зобов'язань у сфері державного експортного контролю.

Планом діяльності Держекспортконтролю з підготовки проектів регуляторних актів (наказ від 28.12.2023 № 133, розміщений на веб-сайті Держекспортконтролю у підрозділі “Регуляторна політика” розділу “Про службу”), було заплановано розробку таких проектів актів:

1) проекту постанови Кабінету Міністрів України “Про внесення змін до Порядку здійснення державного контролю за міжнародними передачами товарів військового призначення”;

2) проекту постанови Кабінету Міністрів України “Про внесення змін до Порядку здійснення державного контролю за міжнародними передачами товарів подвійного використання”.

За результатами опрацювання, у звітному періоді розроблено проект постанови Кабінету Міністрів України “Про внесення змін до Порядку здійснення державного контролю за міжнародними передачами товарів військового призначення”.

Метою зазначеного проекту постанови є забезпечення виконання міжнародних зобов'язань України у сфері нерозповсюдження та експортного контролю, зміцнення міжнародної безпеки і стабільності, а також забезпечення національної безпеки шляхом застосування заходів державного експортного контролю за міжнародними передачами товарів військового призначення з метою недопущення їх використання у терористичних та інших протиправних цілях у контексті подолання традиційних і нових загроз безпеці.

Проект постанови пройшов процедуру міжвідомчого узгодження, у встановленому порядку виносився на громадське обговорення (повідомлення про оприлюднення від 22.08.2024) та надсилався з аналізом регуляторного впливу до Державної регуляторної служби України.

За результатами проведеного аналізу проекту постанови та аналізу його регуляторного впливу на відповідність вимогам статей 4, 5, 8 і 9 Закону України “Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності”, Державна регуляторна служба України погодила зазначений проект постанови (рішення від 25.09.2024 № 377).

В подальшому проект постанови у встановленому порядку листом від 14.11.2024 №7307/32-24 надісланий до Мінекономіки для внесення на розгляд Кабінету Міністрів України.

Що стосується проекту постанови Кабінету Міністрів України “Про внесення змін до Порядку здійснення державного контролю за міжнародними передачами товарів подвійного використання”.

Основними завданнями, на яких концентрувалась робота були:

1) необхідність узгодження Порядку здійснення державного контролю за міжнародними передачами товарів подвійного використання, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 28.01.2004 № 86 (далі – Порядок) із законодавством, а саме:

Митним кодексом України в частині запровадження механізму “єдиного вікна” та оптимізації здійснення контрольних процедур при переміщенні товарів через митний кордон України;

окремими положеннями Конвенції про заборону розробки, виробництва, накопичення і застосування хімічної зброї та про її знищення (КХЗ), ратифікованої Законом України від 16.10.1998 № 187-XIV (набрала чинності 06.11.1998), в частині наповнення гарантійних документів кінцевого споживача; 2 Законом України “Про державний контроль за міжнародними передачами товарів військового призначення та подвійного використання” в частині необхідності визначення походження товарів під час проведення експертизи у галузі державного експортного контролю, а також звітування про фактично здійснений експорт чи імпорт товарів;

Законом України “Про електронні довірчі послуги” в частині застосування єдиного державного інформаційного веб-порталу “Єдине вікно для міжнародної торгівлі”;

Законом України “Про зовнішньоекономічну діяльність” в частині збереження комерційної таємниці.

2) Необхідність спрощення процедури тимчасового вивезення товарів, зазначених у розділі 0 Єдиного списку товарів подвійного використання, для гарантійного ремонту, шляхом скасування необхідності подання державних гарантій. Зазначене обумовлено тим, що підприємства не в змозі отримати від держави-імпортера такі гарантії, оскільки товари передаються іноземному суб'єкту тимчасово,

з метою здійснення виключно гарантійного ремонту, без переходу прав власності на товар. Крім того, внесення відповідної зміни є необхідним для скорочення терміну розгляду заяв суб'єктів господарювання паливно-енергетичного комплексу.

3) Необхідність співставлення відомостей, які містяться у супровідних документах, що подаються разом із заявою (гарантійні документи, довідка про попередню ідентифікацію, довідка про походження товарів тощо), з основоположними документами для прийняття обґрунтованих рішень під час проведення державної експертизи у галузі державного експортного контролю. Такими документами є копія зовнішньоекономічного договору (контракту) на експорт/імпорт товарів (копія договору комісії, доручення тощо, коли експортером/імпортером є підприємство-посередник) та копії документів, згідно з якими здійснюється тимчасове вивезення/ввезення товарів (запрошення для участі у виставці або ярмарку, зовнішньоекономічного договору (контракту), угоди з іноземним партнером тощо). Зазначені документи є підставою для надання дозвільних документів. Враховуючи викладене, перелік документів, які подаються до Держекспортконтролю для отримання дозволу чи висновку на право здійснення експорту, імпорту, реекспорту чи тимчасового вивезення, тимчасового ввезення товарів, визначений у пункті 13 Порядку, передбачається доповнити відповідними положеннями.

4) Необхідність визначення Порядком окремих вимог до суб'єктів здійснення міжнародних передач товарів.

5) Необхідність імплементації рішень міжнародних режимів експортного контролю "Вассенаарська домовленість", "Режим контролю за ракетними технологіями", "Група ядерних постачальників" та "Австралійська група", учасницею яких є Україна, за 2017 - 2022 рр. шляхом внесення змін до Єдиного списку товарів подвійного використання (додаток до Порядку здійснення державного контролю за міжнародними передачами товарів подвійного використання, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 28.01.2004 № 86).

Враховуючи численні зміни, передбачені проектом постанови, зауваження і пропозиції, які надавалися Мінекономіки під час його розгляду та обговорення на міжвідомчих робочих зустрічах з представниками Держекспортконтролю, робота з підготовки проекту постанови станом на кінець звітної періоду не була завершена.

Наразі, доопрацьований з урахуванням зауважень та пропозицій зазначений проект постанови листом від 13.12.2024 № 7949/32-24 надісланий до Мінекономіки.

Враховуючи викладене, проект постанови включено до Плану з підготовки проектів регуляторних актів на 2025 рік, який затверджено наказом Держекспортконтролю від 13.12.2024 № 121.

Після завершення узгоджувальних процедур до проекту постанови, заходи передбачені Законом України "Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності" будуть здійснені Держекспортконтролем у встановленому законодавством порядку.

Голова Держекспортконтролю

Олександр ПАВЛІЧЕНКО